

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องพัฒนาการการพากย์ภาพยนตร์นี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำการศึกษาดังข้างต้นในส่วนต่างๆที่มีผลต่อรูปแบบในการปฏิบัติ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสังเกตในช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน โดยอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยที่มีโอกาสพบเห็นและสัมผัสกับงานด้านการพากย์นี้ และนำวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับตัวผู้ส่งสารเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทางเอกสาร รวมทั้งเป็นข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะในตัวนักพากย์แต่ละคน ซึ่งขึ้นอยู่กับภูมิหลังและการสร้างสมประสบการณ์ส่วนบุคคล และนักพากย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถจดจำข้อมูลได้ทั้งหมด อีกทั้งการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์จำเป็นต้องมีการสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกับตัวผู้ถูกสัมภาษณ์และลักษณะของการทำงานในสายอาชีพนี้ ตลอดจนลักษณะของข้อมูลซึ่งจัดได้ว่าเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ คือเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์, ความรู้สึกนึกคิด, ทัศนคติของนักพากย์แต่ละคน

(1) แหล่งข้อมูล

- ข้อมูลประเภทเอกสาร (Documentary Research)

โดยทำการรวบรวมจากบันทึก, หนังสือ, หรือเอกสารต่างๆที่เคยมีผู้ทำการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการพากย์ภาพยนตร์เอาไว้ ดังนี้

หนังสือ

- นายสิน สืบบุญเรื่องกับงานภาพยนตร์เป็นการรวบรวมข้อมูลของทิศเชียว โดยนักพากย์ที่มีนามพากย์ว่า "พจนารถ" และมีการนำมาคัดลอกใหม่โดยนักพากย์ที่มีนามพากย์ว่า "สุริยน"
- รุจิราอนุสรณ์, อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ม.ล.รุจิรา อิศรางกูร ณ อยุธยา
- อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พร้อมสิน สืบบุญเรื่อง
- ป้าจ้อยยากเล่า ที่เขียนโดย จุรี ไชศิริ
- ถ้วน ยาวะประภาส : ผู้บุกเบิกการพากย์หนังเมืองไทย ผู้บุกเบิกการเขียนหนังสือเด็ก โดย วรวิทย์ เวชุนุเคราะห์

- 67 ปีภาพยนตร์ไทย โดย สมชาติ บางแจ้ง
- บันเทิงไทยในอดีต โดย ณรงค์ จันทร์เรือง
- ประวัติภาพยนตร์ไทย โดย โดม สุขวงศ์
- ลิเกเพื่อนยิ้ม (คณะนายต๋วย) โดย นาท บุญน้อย
- สิ่งแรกในเมืองไทย เล่ม 3 โดย สงวน อึ้งคง

นิตยสาร

- บันทึกเกียรติยศ : มานิต วสุวัตกับภาพยนตร์เสียงศรีกรุง จากนิตยสารศิลปวัฒนธรรมโดย โดม สุขวงศ์
 - พลิกแฟ้มจอแก้วไทย จากนิตยสารทีวีพูล
 - ครบรอบวันเปิดสถานีของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3
 - แลหลัง จาก มติชน สุดสัปดาห์
 - ถามหาคนค้นเคย จากนิตยสารกุลสตรี
- นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 2

- ข้อมูลประเภทบุคคล (Key Informants)

มุ่งศึกษาไปที่ตัวบุคคลากร 3 กลุ่ม คือ นักพากย์, นักแปล และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1) กลุ่มนักพากย์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1.1) กลุ่มนักพากย์ปัจจุบัน เป็นกลุ่มนักพากย์ซึ่งยังคงพากย์ภาพยนตร์อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีประสบการณ์การพากย์มามากกว่า 20 ปี ขึ้นไป โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview)

1.1.1) คุณศิริพร วงศ์สวัสดิ์ ซึ่งประสบความสำเร็จจากภาพยนตร์ชุดญี่ปุ่นทางช่อง 5 จากเรื่อง "โอชิน" และได้รับรางวัลทางด้านการพากย์หลายรางวัลจากภาพยนตร์ชุดต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นจีน, ฝรั่งเศส อีกหลายรางวัล รวมทั้งเคยเป็นหัวหน้าทีมพากย์ "เสียงเอก"

1.1.2) คุณกรณิการ์ (ชัยพานิช) ประภัสภักดิ์ อดีตนักพากย์ในทีม "เสียงเอก" ได้รับรางวัลจากการพากย์หลายสมัย ปัจจุบันพากย์อยู่ในค่าย CVD และ ITV รวมทั้งภาพยนตร์บันทึกเสียงในฟิล์มของ Warner, Fox, UIP

- 1.1.3) คุณรอง คำมูลคดี นักแสดงและนักพากย์ในทีม "เสียงเอก" ซึ่งได้รับรางวัลจากการพากย์ติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี รวมทั้งเคยได้ชื่อว่าเป็น "เจ้าพ่อหนังไทย" ในช่วงยุคสมัยยุคทองของหนังไทยพากย์อีกด้วย
- 1.1.4) คุณจักรกฤษณ์ หาญวิชัย อดีตสมาชิกทีมพากย์ "เสียงเอก" ได้รับรางวัลการพากย์หลายรางวัลเมื่อครั้งยังพากย์อยู่ช่อง 3 ปัจจุบันพากย์อยู่ที่ CVD และ ITV รวมทั้งภาพยนตร์บันทึกเสียงของ WARNER, FOX, UIP
- 1.1.5) คุณปิยะ ชำนาญกิจ อดีตสมาชิกทีมพากย์ "เสียงเอก" ได้รับรางวัลจากการพากย์ภาพยนตร์, การบรรยายสารคดี "ส่องโลก", รวมทั้งการอ่านข่าวทางช่อง 11 ปัจจุบันพากย์อยู่ที่ CVD, ITV รวมทั้งภาพยนตร์ในเครือต่างๆ
- 1.1.6) คุณสุภาพ ไชยวิสุทธิกุล, ช่อง 3
- 1.1.7) คุณพจมาน หงษ์ทอง, UBC
- 1.1.8) คุณเกรียงศักดิ์ เจริญทอง, CVD
- 1.1.9) คุณบัญชา เหมะบุตร, CVD
- 1.1.10) คุณสุมาลี ชาญภูมิตล, CVD
- 1.1.11) คุณจรัสกร ทิพย์ศรี, CVD
- 1.1.12) คุณไมตรี เกษร, CVD
- 1.1.13) คุณมาลี ผกาพันธุ์, ช่อง 7
- 1.1.14) คุณวิภาดา จตุยศพร, ช่อง 9
- 1.1.15) คุณเอกชัย พงษ์สมัย, CVD
- 1.1.16) คุณคันสนีย์ สมานวรวงศ์, ช่อง 9
- 1.1.17) คุณธรรมรัตน์ นาคสุริยะ, ช่อง 7
- 1.1.18) คุณฉันทนา ธาราจันทร์, ช่อง 4 → ช่อง 9
- 1.1.19) คุณวันชัย เผ่าวิบูล, ช่อง 7 *

เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ มีลักษณะเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีหลักเกณฑ์ 3 ประการคือ

* รายนามทั้งหมดดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก ก. ประวัตินักพากย์

- ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการพากย์, มีประสบการณ์การพากย์นานกว่า 20 ปีขึ้นไป
- ความนิยมจากประชาชน
- การได้รับรางวัลจากการพากย์

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนี้มีประสบการณ์ในการพากย์มานานกว่า 20 ปี จึงมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการพากย์และได้รับความนิยมจากประชาชน รวมทั้งได้รับรางวัลต่างๆในการพากย์ ซึ่งทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้

1.2) กลุ่มนักพากย์อาวุโส

นอกจากนี้ยังจะไปยังกลุ่มนักพากย์รุ่นเก่าอีกด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นในหลายช่วงสมัยเพื่อจะทำได้ภาพและทัศนคติที่ค่อยๆมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยจากนักพากย์รุ่นเก่าจนมาถึงนักพากย์รุ่นใหม่ ซึ่งนักพากย์ในจำนวนนี้ได้แก่

- 1.2.1) คุณจรี ใจศิริ (ประกอบการใช้ข้อมูลเอกสาร)
- 1.2.2) คุณสมพงษ์ วงษ์รักไทย
- 1.2.3) คุณสมจินต์ ธรรมทัต
- 1.2.4) คุณกำธร สุวรรณปิยะศิริ

2) กลุ่มนักแปล โดยจะคัดเลือกนักแปลที่มีความสามารถเฉพาะทางในการแปลภาพยนตร์แต่ละประเภทโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

- 2.1) คุณยุพยงค์ แซ่เท้น นักแปลอิสระ (ภาพยนตร์ญี่ปุ่น) แปลให้ช่อง 9 และบริษัท VIDEO Square และอื่นๆ
- 2.2) คุณวิภาวรรณ จันทิมาภา นักแปลอิสระ (ภาพยนตร์ญี่ปุ่น) แปลให้กับช่อง 9 และอื่นๆ
- 2.3) คุณธีระพล วงศ์พิพิธ (นามแฝง : สุรินทร์) นักแปลอิสระ (ภาพยนตร์จีน) แปลให้กับค่าย CVD,VRC,ช่อง 3 ฯลฯ
- 2.4) คุณจิระนันท์ พิตรปรีชา นักแปล (ภาพยนตร์อังกฤษ) ประจำค่าย UIP, Warner และ ฯลฯ (ใช้ข้อมูลเอกสาร)

การคัดเลือกมีลักษณะเฉพาะเจาะจงเช่นเดียวกับกลุ่มนักพากย์ โดยเกณฑ์ในการเลือกคือใช้วิธีการสอบถามจากนักพากย์ถึงผู้แปลที่สามารถแปลบทได้ค่อนข้างสมบูรณ์ที่สุด โดยพบว่ามีความผิดพลาดค่อนข้างน้อย และถูกเลือกให้แปลงานค่อนข้างมากที่สุดในภาพยนตร์แต่ละประเภท

3) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพากย์

กลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการผลิตงานพากย์ โดยจะมีหน้าที่ควบคุมการผลิตของการผลิตงานพากย์ในรูปแบบใหม่ คือการบันทึกเสียงพากย์ที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว และได้รับมอบหมายจากบริษัทต้นสังกัดในต่างประเทศให้เป็นผู้ดูแลการพากย์ให้มีส่วนคล้ายคลึงกับภาพยนตร์ต้นฉบับให้มากที่สุด

- 3.1) คุณกฤษณะ ศฤงคารนนท์, VOICE CASTING DIRECTOR ดูแลงานให้กับ Warner, 20th Century Fox, Buena Vista และ Disney
- 3.2) Miss Fabiola Stevenson, Production Supervisor จาก Dream Works ซึ่งเข้ามาดูแลในการผลิตงานพากย์ในไทย และมีประสบการณ์ในการเป็นนักพากย์ในประเทศ Mexico

แต่เดิมการกำหนดตัวละครในการพากย์จะเป็นการแบ่งตัวโดยนักพากย์ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหัวหน้าทีมพากย์ ทำให้เสียงตัวละครจะค่อนข้างซ้ำซาก หมุนเวียนอยู่ในกลุ่มเท่านั้น ไม่มีการกระจายไปยังกลุ่มอื่นๆ จึงทำให้ไม่เกิดการกระจายงาน และทำให้ผู้ชมไม่มีทางเลือก การพากย์แบบให้เสียงเหมือนจริงกับต้นแบบจึงเป็นแนวทางใหม่ในการพากย์ เพราะจะทำให้มีการเปิดโอกาสให้กับคนรุ่นใหม่ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นรูปแบบการพากย์แบบใหม่คือ การเน้นที่วิธีการคัดเลือกเสียงนักพากย์ให้คล้ายคลึงกับต้นฉบับมากที่สุด

ดังนั้นจึงเกิดกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพากย์อีกกลุ่มหนึ่งขึ้นมา ซึ่งจะกลุ่มที่ควบคุมการผลิตหรือดูแลการพากย์ให้มีความใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด คุณกฤษณะเป็นคนแรกที่ได้รับยอมรับจากทางต้นสังกัดต่างประเทศให้ทำหน้าที่ดูแลการพากย์และการแปลให้มีความใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด ส่วน Miss Stevenson เคยเป็นนักพากย์ที่มาจากประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็น

ภาษาหลักเช่นเดียวกับไทย จึงจำเป็นต้องมีการพากย์เช่นเดียวกันไม่ว่าจะเป็นหนังญี่ปุ่น หนังจีน หรือ ฯลฯ ให้เป็นภาษาสเปน ดังนั้นการแปรรูปของภาษาจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ Miss Stevenson เข้ามาควบคุมการผลิตในภาพยนตร์เรื่อง Mouse Hunt ของ Dream Works Co. ทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่ม casting จนกระทั่งลงเสียงเสร็จสมบูรณ์

- 3.3) คุณอำนาจ ธิดา, ช่างเทคนิคประจำบริษัทCVD International
- 3.4) คุณพาดิ พงษ์พานิช, Senior Production Manager UBC, cable network

โดยกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านเทคนิคการใช้เครื่องมือในการบันทึกเสียง

(2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ทั้งข้อมูลประเภทเอกสารและข้อมูลประเภทบุคคล ดังนี้

2.1) ข้อมูลประเภทเอกสาร

เนื่องจากเรื่องราวของการพากย์ภาพยนตร์มีการบันทึกเป็นหลักฐานไว้ค่อนข้างน้อย และไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงมากนัก จึงต้องรวบรวมจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางอ้อมด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารจากหนังสือหรือบทความที่เคยถูกบันทึกไว้โดยสถานีโทรทัศน์ หรือที่เคยได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆในอดีต ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น รวมทั้งศึกษาโดยดูจากบทภาพยนตร์ด้วย

2.2) ข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้วิจัยทำการซักถามเฉพาะเจาะจงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพากย์ของแต่ละคนโดยเฉพาะ ซึ่งส่วนมากผู้ถูกสัมภาษณ์มักจะไม่เปิดเผยเรื่องนี้เพราะถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่เนื่องจากผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับคนในสายงานที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept

interview) จึงสามารถทำได้สะดวก แต่ในบางรายต้องมีการตะล่อมกล่อมเกลาบ้าง (Probe) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกละเอียด ถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured Interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีคำถาม คำตอบเขียนไว้ตายตัว เป็นการซักถามไปตามเนื้อเรื่องที่คุณสัมภาษณ์วางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะถามเรื่องอะไร ถ้าสิ่งที่ต้องการทราบยังไม่ชัดเจน ก็จะซักถามต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น

แต่ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบก็คือ ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลา เนื่องจากรูปแบบและวิธีการทำงานที่ไม่เป็นเวลาแน่นอน การนัดสัมภาษณ์จึงต้องใช้เวลาและความพยายามหลายต่อหลายครั้ง แต่เมื่อสามารถทำการนัดสัมภาษณ์ได้แล้ว ก็ได้รับความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความคุ้นเคยกันเองในการสัมภาษณ์ และเต็มใจให้ข้อมูลอย่างเต็มที่

รูปแบบคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยเน้นแนวคำถามหลักคือ

กลุ่มนักพากย์

- ประวัติการทำงานในการพากย์, ประสบการณ์
- แนวคิดต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพากย์ คือ เทคโนโลยี, ประเภทของภาพยนตร์, บทภาพยนตร์, ประเภทของสื่อ และนักพากย์
- รูปแบบการพากย์ภาพยนตร์ในอดีตและปัจจุบัน
- ทิศทางการพากย์ภาพยนตร์ในอนาคต
- ความสัมพันธ์ระหว่างบทพากย์กับการพากย์ภาพยนตร์
- อื่นๆ

กลุ่มนักแปล

- รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการแปล
- อิทธิพลของภาษาต้นแบบกับการแปลบทภาพยนตร์
- ลักษณะเฉพาะของภาพยนตร์แต่ละประเภท

- การเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงการทำงานพากย์ให้เหมาะสมกับการพากย์
- อื่นๆ

กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง

- แนวทางการพากย์ภาพยนตร์ในรูปแบบใหม่เปรียบเทียบกับรูปแบบเก่า
- เกณฑ์ในการคัดเลือกนักพากย์สำหรับรูปแบบการพากย์ภาพยนตร์แบบใหม่
- ผลกระทบและแนวคิดระหว่างการทำงานพากย์ในรูปแบบเดิมและมีรูปแบบใหม่
- อื่นๆ

ผู้วิจัยใช้แนวคำถามดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางในการตั้งคำถามต่อไป โดยประกอบกับคำตอบที่ได้รับจากผู้ถูกสัมภาษณ์ ดังนั้นคำถามส่วนใหญ่จะขึ้นกับคำตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นหลัก

(3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยตีความสร้างข้อสรุป ข้อมูลจากรูปร่างหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบ หากจุดร่วมที่คล้ายคลึงกันและพยายามจุดยืนที่สามารถนำมายืนยันสมมุติฐานได้ นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยดูจากเนื้อหาและตัวบทที่ได้รับการแปลมาเป็นภาษาไทยว่ามีเหตุผลรองรับต่อกลวิธีการพากย์จริงหรือไม่ โดยแยกแนวทางในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 แนวทางด้วยกันคือ

- 1) วิเคราะห์ถึงองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของการพากย์ได้ ซึ่งได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี, คุณสมบัติของนักพากย์, ประเภทของภาพยนตร์, บทพากย์ และประเภทของสื่อ ว่ามีผลกระทบต่อพัฒนาการการพากย์อย่างไร โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ประกอบในแต่ละส่วน
- 2) วิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มของการคงอยู่ของการพากย์ในอนาคตโดยนำเอาข้อมูลต่างๆที่ได้จากการสัมภาษณ์มาประกอบ โดยเน้นให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นมาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นแนวทางไปสู่การพากย์ในอนาคต

(4) การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ใช้วิธีการพรรณนาความ (Descriptive) โดยเริ่มจากวิธีการพากย์แบบเดิมจนถึงปัจจุบัน และสาเหตุที่ทำให้เห็นว่าปัจจัยต่างๆมีอิทธิพลต่อรูปแบบของการพากย์ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกคือตัวภาพยนตร์, ตัวบท, ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมไปถึงสื่อ และส่วนที่เป็นปัจจัยภายในคือความสามารถในตัวนักพากย์ว่าจะสามารถดึงเอาลักษณะเฉพาะตัวของตนมาใช้กับลักษณะเฉพาะตัวของภาพยนตร์ได้อย่างไร โดยแบ่งออกเป็นยุคสมัยออกเป็น 5 ยุคด้วยกันคือ

- 1) ยุคแรกหนังเงียบ
- 2) ยุคหนังเสียง
- 3) ยุคกำเนิดโทรทัศน์
- 4) ยุคการบันทึกเสียง
- 5) ยุคการบันทึกเสียง (การคัดเลือกเสียง)

โดยการกำหนดรูปแบบของการนำเสนอจะชี้ให้เห็นรูปแบบการพากย์ในยุคต่างๆ ลักษณะของปัจจัยต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

บทที่ 5 เป็นการนำเสนอข้อมูลในส่วนของรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการการพากย์

บทที่ 6 เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับทัศนคติของนักพากย์ต่อองค์ประกอบที่มีผลต่อรูปแบบและวิธีการพากย์ภาพยนตร์ประเภทต่างๆ

บทที่ 7 สรุปแนวโน้มพัฒนาการของการพากย์ภาพยนตร์ในประเทศไทย
